

Številka zadeve: Up-84/94

Datum odločbe: 11.7.1996

Področje: državljanstvo

Izrek: Sodba Vrhovnega sodišča in odločba Ministrstva za notranje zadeve se odpravita. Zadeva se vrne Ministrstvu za notranje zadeve v ponovno odločanje

Dodatno: /

Odločitev: število glasov ZA: soglasno; 9

SAMO ZA: dr. Jerovšek, dr. Jambrek. mag. Snoj, dr. Šturm, Testen, dr. Zupančič

SAMO PROTI: 0

PLM 1: dr. Ude, pridružuje se dr. Šinkovec

PLM 2: Krivic

POVZETEK ZADEVE:

V ustavni pritožbi, vloženi 1.9.1994, pritožnik izpodbija v izreku navedeno sodbo Vrhovnega sodišča, s katero je bila zavrnjena tožba zoper odločbo Ministrstva za notranje zadeve, ki je zavrnilo njegovo prošnjo za državljanstvo. Pritožnik zatrjuje kršitev določbe o enakem varstvu pravic iz 22. člena Ustave. Tožba naj bi mu bila zavrnjena le zato, ker je bil na določenem položaju v Jugoslovanski armadi. Bistvo pritožnikovih navedb v tožbi v upravnem sporu je bilo, da je odločba upravnega organa tako pavšalna in nedoločena, da zoper njo tožba ni možna.

Pritožnik izpodbija sicer le sodbo Vrhovnega sodišča, ne pa tudi odločbo Ministrstva za notranje zadeve. Ker pa se pritožnik ne strinja z vsebinskimi razlogi za zavrnitev njegove vloge, z odločbo sodišča pa je bila le potrjena odločitev upravnega organa, je Ustavno sodišče presojalo tudi odločitev Ministrstva za notranje zadeve. Ustavno sodišče je odločilo, da mu je bila z odločbo Ministrstva za notranje zadeve tako kršena ustavna določba o enakem varstvu pravic (22. člen).

PLM 1 se ne strinja z vsebino obrazložitve odločbe US zlasti glede stališč, ki se nanašajo na institut »nedoločeni pojmi«, predvsem se ne strinja z obrazložitvijo US in njenim stališčem iz točke 21.

PLM 2 se ne strinja z več točkami izreka, najprej točkama 33 in 34 pa tudi stališčema v drugem in petem stavku 32 točke. Krivic meni tudi, da odločba ignorira pravne specifikacije 40. člena ZDRS in da je tako tudi prikaz pravnega položaja v 20. točki obrazložitve v bistvu napačen in zavajajoč. V svojem mnenju tudi specificira razliko med subsumpcijo in diskrecijo in opozori na napako odločbe, ki enači pravila diskrecije in za nedoločene pravne pojme.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	nerazporejeno				

Sodba ne vsebuje ekonomske dimenzije.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	nerazporejeno				

Sodba ne vsebuje družbene dimenzije.

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	PLM 1,2	S			PS
PLM1: dr. Ude, dr. Šinkovec	2				
PLM2: Krivic	2				
PROTI: /					
ZA: dr. Jerovšek, dr. Jambrek, mag. Snoj, dr. Šturm, Testen, dr. Zupančič	0,5	1	1		

Obrazložitev pozicij

Sodba se uvrsti na **pozicijo 2**, saj nasprotuje avtoriteti države in zaščiti pravice posameznika pred posegi institucij v te temeljne osebne pravice. Sodišče je v sodbi razložilo, da mora biti odločba upravnega organa obrazložena in da mora biti iz te obrazložitve razvidno, ali je upravni organ dovolj natančno in ustrezno ugotovil dejansko stanje. Navedeni morajo biti prav tako preudarki, ki so upravni organ vodili pri odločanju po prostem preudarku, saj zgolj navedba, da je organ ravnal po prostem preudarku, ne zadošča. S tako obrazložitvijo Sodišče zavaruje pravice posameznika pred arbitrarnimi odločitvami državnih institucij.

US tudi poudari, da je že v več sodbah izpostavilo pomembnost vezanosti državnih organov, torej tudi uprave in sodstva na načelo sorazmernosti kot splošno ustavno načelo, ki izhaja iz 2. člena Ustave (načelo pravne države).

US prav tako poudari, da ima posameznik pravico vedeti za razloge, zaradi katerih je pristojni organ odločil na določen način, teh elementov pa odločba Ministrstva ni vsebovala. Ker je torej US odločilo, da je pritožnikov očitke v tistem delu, ki se nanaša na pavšalnost in nedoločenost odločbe upravnega organa utemeljen, torej **pozicija 2**.

Pozicija 1 bi bila, če bi sodišče odločilo tako tudi glede ostalih pritožnikovih navedb, kot je tista, da je sodišče zavrnilo tožbo le zato, ker je bil polkovnik JA, ali pa, da sodišče ni pravilno odločilo, saj mu sodišče, ki je odločalo o predlogu za izplačilo vojaške pokojnine ni dokazalo sodelovanje v agresiji na Republiko Slovenijo. Glede teh navedb ni ugotovilo napačnega ravnanja s strani Vrhovnega sodišča.

Protisodba bi zavrnila ustavno pritožbo in tako imela **pozicijo 5**, s čimer bi zaščitilo avtoriteto države in bi tako dovolilo poseg v pritožnikove pravice, saj ne bi sledilo 22. in 23. členu Ustave, ki zagotavlja temeljna jamstva poštenega postopka. S tem bi dovolilo arbitrarno odločanje upravnega in sodnega organa, saj bi dalo popolno prednost taki odločitvi pred zaščito pravic posameznika pred posegi države.

Oba PLM se uvrstita na **pozicijo 1**, saj sodnika še nekoliko bolj strogo obravnavata institut »nedoločenih pojmov.« Predvsem v delu, kjer se ne strinjata z opredelitvami iz 21. točke, da pri presoji ali sprejem neke osebe v državljanstvo pomeni nevarnost za javni red, varnost ali obrambo države ni dokaznega bremena niti na prosilcu, da izkazuje potrebno zagotovilo, niti na upravnem organu, da prosilec takega zagotovila ne izkazuje. Vprašljivo se jima tudi zdi, da upravni organ sploh lahko odloča o pravicah po prostem preudarku. Po njunem mnenju bi tako upravni organ imel skoraj neomejena pooblastila, zato **pozicija 1**.

Krivic se v kar nekaj pogledih ne strinja z obrazložitvijo US. Ena najbolj pomembnih pomanjkljivosti, kot poudari, je tudi, da pride tudi do kršitve pravice do učinkovitega pravnega sredstva iz 25. člena Ustave

oziroma iz 13. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah. Poudari tudi, da se mu zdi nesprejemljivo izenačevati »prostor« presoje upravnega organa pri odločanju po prostem preudarku in »prostor presoje« v nekaterih primerih nedoločenih pravnih pojmov. Navede tudi, da ni dopustno zanikati stranki pravico, da bi smela s svojo vlogo od upravnega organa kaj zahtevati. Nadaljnje poudari tudi, da je »novo pravilo« iz točke 21 in 25, ki določa da je diskrecijsko odločanje možno že, če obstoja predpostavke upravni organ ne more zanesljivo ugotoviti, če pa jo lahko zanesljivo ugotovi, pa diskrecijsko odločanje sploh ni več možno, kajti takrat vlogo stranke mora zavrniti, povsem absurdno. Poudari tudi nesprejemljivost 28 točke izreka, saj je mnenja, da tudi če je ugotovljeno prosilčevo sodelovanje v nekdanjih nezakonitih ravnanjih, zgolj dejstvo, da je bil včasih nevaren, ne pomeni, da je nevaren tudi še sedaj. Krivic tudi meni, da je neustavna že sama določba ZDRS, po kateri se je odločalo, saj naj bi retroaktivno določala dodatne pogoje za pridobitev državljanstva.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
dr. Jerovšek, dr. Jambrek, mag. Snoj, dr. Šturm, Testen, dr. Zupančič	1	<i>Se ne sklicuje na mednarodno pravo</i>
PLM1: dr. Ude, dr. Šinkovec	1	<i>Se ne sklicuje na mednarodno pravo</i>
PLM1: Krivic	2	<i>Sklicuje se na kršitve, ki jih poveže z EKČP, pa tudi na nemško pravno ureditev, predvsem citira Nemški pravni leksikon in pojasnjuje določene institute iz nemškega prava.</i>
PROTI: /	/	/

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
/	NC	/

NAKLONJENOST DZ (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
/	NC	/